

Jeseníček

Číslo 5/2016 - 2017

42. ročník

DOPIS Z LUBNÉ

Prostřednictvím elektronické pošty nám byl doručen dopis, v němž nás pan David Červený, správce e-shopu Dřevoobchodu Lubná, informuje o aktuální fázi soutěže Šikovné ruce (viz Jeseníček č. 3/2016-2017, str. 6 – 7). Této soutěže se zúčastní naši osmáci, avšak nejen pro ně text dopisu uveřejňujeme v Jeseníčku.

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

chtěli bychom Vám jménem Dřevoobchodu poděkovat, že jste se rozhodli pro účast v soutěži **Šikovné ruce**.

Do projektu se zapojilo celkem devět škol, což považujeme za velký úspěch! V měsíci říjnu proběhly exkurze všech škol (poslední má exkurzi naplánovanou na pondělí 24.10.).

Nyní je čas začít pracovat na výrobcích, samozřejmě dle učebního plánu a okolností každé školy. Chtěli bychom Vám v tomto ponechat maximální volnost. Vyhlášení výsledků proběhne někdy na přelomu května a června 2017.

Rád bych také zmínil, že žáci ISS Rakovník (obor truhlář) nabídli pomoc prostřednictvím svých strojů. V případě zájmu můžete kontaktovat mě či pana Perglera. Také Vám samozřejmě rádi dodáme jakýkoli spojovací materiál, nástroje či polotovary,

jak bude potřeba.

Průběh soutěže sledujte na naší facebookové stránce

<https://www.facebook.com/Dřevoobchod-Lubná-425682254291231/?fref=ts> a v případě dotazů mne neváhejte kontaktovat.

S přáním krásného dne

David Červený, Pinie Lubná, spol. s r. o.

BOTANICKÁ SOUTĚŽ V RAKOVNÍKU

Uplynul měsíc a po okresní ekologické soutěži se v Rakovníku konalo podzimní kolo botanické soutěže. Vše podstatné se opět odehrávalo v místní botanické zahradě, kam naše skupina pod vedením paní učitelky Knappové přicestovala ve čtvrtek 20. října 2016.

Tématem soutěže byly exotické a užitkové rostliny. Pracovalo se ve skupinách – mladší a starší. Mladší kategorie začala soutěžit ve hře Užitkoriskuj v DDM, starší kategorie, kam jsem patřil i já, zůstala v botanické zahradě na hlavní test. Po skončení úkolů se obě kategorie vyměnily. Správné odpovědi hlavního testu jsme se dozvěděli na konci celé soutěže.

Následoval krátký rozchod a po něm návštěva Muzea T.G.M. Rakovník, kde jsme si poslechli výklad o přírodě okresu. Po zajímavé a poučné přednášce jsme měli v pořadí druhý rozchod, po kterém se šlo na vlakové nádraží. Soutěž byla zorganizována skvěle, i když některé otázky mohly být jednodušší.

Napsal Tomáš Tran, VII. třída

I. KATEGORIE (4. – 5. třída)

JMÉNO	BODY	MÍSTO
Adéla Čoková	10	10. – 16.
Natálie Mottlová	10	10. – 16.
Tereza Procházková	10	10. – 16.
Eliška Machová	9	17. – 21.
Jan Trpák	6	35.
V I. kategorii soutěžilo 35 žáků.		

II. KATEGORIE (6. – 7. třída)

JMÉNO	BODY	MÍSTO
Dominik Prchal	12	12. – 16.
Tomáš Tran	11	17. – 24.
Kristýna Rampasová	7	44. – 45.
Matěj Louženský	6	46.
Markéta Laubrová	3	47.
Ve II. kategorii soutěžilo 47 žáků.		

III. KATEGORIE (8. – 9. třída)

JMÉNO	BODY	MÍSTO
Veronika Končecová	16,5	3.
Julie Rácová	14,5	7. – 9.
Ve III. kategorii soutěžilo 44 žáků.		

VÝSLEDKY LOGICKÉ OLYMPIÁDY

Logickou olympiádu pořádá Mensa ČR pro děti a mládež z celé České republiky. Do letošního 9. ročníku se přihlásili i žáci naší školy – viz tabulky níže:

KATEGORIE A (2. – 5. ročník ZŠ)

☞ V kategorii A se do soutěže zapojilo **14 706** řešitelů, z toho ve Středočeském kraji **2 140**. V následující sestavě jsou výsledky zobrazeny pouze u žáků, kteří byli mezi 75 % nejlepších řešitelů základního kola. Ostatní jsou seřazeni abecedně.

POŘADÍ (v rámci školy)	POŘADÍ (KRAJ)	CELKOVÉ POŘADÍ	JMÉNO	TŘ.	KVANTIL (KRAJ)	KVANTIL (CELKEM)
1.	141. - 150.	970. - 1065.	Matěj Mour	5.	93.25	93.09
-	-	-	Jan Dostál	4.	-	-

KATEGORIE B (druhý stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých SŠ)

☞ V Kategorii B se do soutěže zapojilo **21 246** řešitelů, z toho ve Středočeském kraji **1 767**.

POŘADÍ (v rámci školy)	POŘADÍ (KRAJ)	CELKOVÉ POŘADÍ	JMÉNO	TŘ.	KVANTIL (KRAJ)	KVANTIL (CELKEM)
1.	100. - 111.	1014. - 1072.	Petr Koníř	9.	94.09	95.10
2.	155. - 168.	1502. – 1595.	Michal Bešík	9.	90.92	92.72
3.	274. - 284.	2804. – 3016.	Marie Mourová	8.	84.27	86.31

POZOR, NOVÝ SERIÁL: OSVĚTIM – KONEČNÁ STANICE

Osvětim, město ležící v jižním Polsku, asi 60 kilometrů západně od Krakova, patří v současné době mezi nejvyhledávanější cíle turistů. Každý rok sem přijíždí tisíce lidí ze všech koutů světa, aby si prohlédli jeden ze symbolů holocaustu - koncentrační tábor Osvětim I a vyhlazovací tábor Osvětim II – Březinka.

Před více než 70 lety bylo toto místo svědkem nevýslovného lidského utrpení a ponížení. Nevinní lidé zde umírali na následky brutálních životních podmínek, krutého zacházení a týrání ze strany dozorců; mnozí zemřeli ihned po příjezdu v plynových komorách.

Historii tohoto ponurého místa přiblíží čtenářům Jeseníčku nový seriál na pokračování „Osvětim – konečná stanice.“

Díl 1. Holocaust a vyhlazování

Pojďme si nejprve objasnit některé základní pojmy.

Pojmem holocaust (šoa) označujeme vyvraždění asi 6 milionů Židů nacisty a jejich spolupachateli. Do obecného povědomí se termín dostal díky médiím, když byl v 70. letech 20. století použit americkými filmovými tvůrci pro název seriálu o vyvražďování evropských Židů nacisty.

Je však třeba také zmínit, že kromě Židů byli nacisty pronásledováni i další „nepřátelé“, např. homosexuálové, Svědci Jehovovi, zločinci, odpůrci režimu, postižení a Romové.

Holocaust je možné rozdělit na 3 základní období:

1. 1933 – 1939:

probíhala systematická diskriminace Židů ve Třetí říši, spousta lidí byla donucena k emigraci

2. 1939 – 1941: vznikla první ghetta a bylo formulováno tzv. „*konečné řešení židovské otázky*“

3. 1941 – 1945: probíhalo systematické vyvražďování určitých skupin obyvatelstva

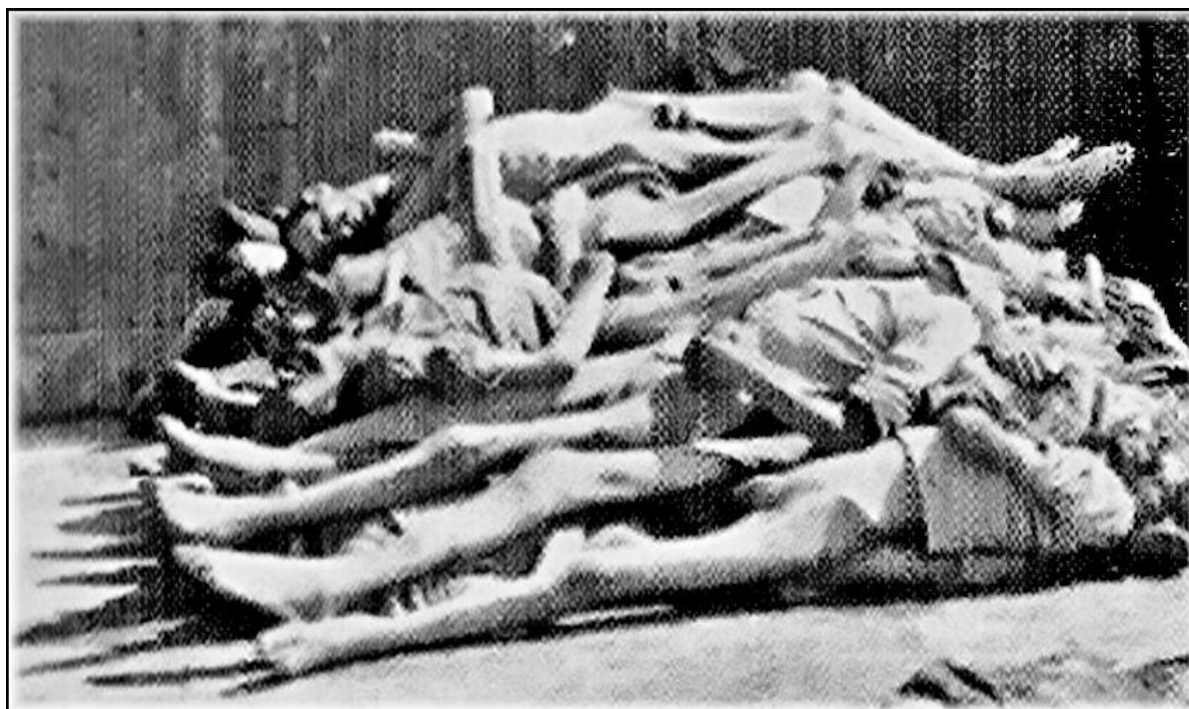
Vyhlazování lze chápat jako kolektivní práci tisíců lidí, kteří se sami rozhodli se na něm podílet. Nikdo je nenutil, akcí se účastnili dobrovolně, a většina z nich neměla žádné výčitky svědomí. Smýšlení nacistů nejlépe vystihují slova hlavního vykonavatele Adolfa Eichmanna, který prohlásil, že vědomí, že se podílel na vyvraždění milionů Židů, mu dává takové zadostiučinění, že „skočí do hrobu samý smích.“

Přípravy na masové vyhlazování začaly krátce po útoku na SSSR (červen 1941). Tehdy začaly být přestavovány již existující pracovní či zajatecké tábory na tábory vyhlazovací.

Zároveň na okupovaném sovětském území započaly svou činnost speciální oddíly Einsatzgruppen, jejichž úkolem bylo dobyté území „vyčistit“, tj. zlikvidovat nepřátelské civilní obyvatelstvo. Celkem tyto oddíly zavraždily přes 1,5 milionu lidí, převážně Židů.

Důležitým mezníkem v procesu vyhlazování byla konference ve Wannsee v lednu roku 1942, na níž bylo rozhodnuto o likvidaci 11 milionů evropských Židů, přičemž hlavní etapa vyhlazování měla proběhnout v let. 1942 – 1943. (Konferenci ve Wannsee se bude věnovat 2. díl seriálu). O tom, že byli nacisté odhodláni svůj plán uskutečnit, svědčí slova říšského vedoucího SS Heinricha Himmlera, který 19. července 1942 prohlásil, že do konce roku (1942) mají být vyhlazeni všichni polští Židé. Jednalo se 3,2 milionu lidí, kteří tvořili 12 % obyvatelstva tehdejšího Polska.

Významnou úlohu při likvidaci Židů sehrály zejména vyhlazovací tábory, jejichž cílem, jak už plyne z názvu, bylo okamžité a utajované vraždění co největšího počtu Židů. Nejvýkonnější tábory se nacházely na území okupovaného Polska – Chelmno, Sobibor, Majdanek, Treblinka, Belzec a zejména Osvětim. V těchto zařízeních, nazývaných také „tábory smrti“ či „továrny na smrt“, dle odhadů zahynulo v krátké době (1941 – 1945) neuvěřitelných 3,5 – 4 miliony lidí.

RAKOVNICKÝ DENÍK PÍŠE O FESTIVÁLKU

SUROVEC SE OBEŠEL BEZ ÚRAZU

Festiválek přírodních sportů a cestování nabídl v městě Jesenici a jeho okolí víkend plný sportu, pohybu ve volné přírodě, ale také zajímavých informací a kulturních zážitků.

Zdroj: http://rakovnicky.denik.cz/zpravy_region/surovec-se-obesel-bez-urazu-20161024.html

Součástí oblíbené akce, vhodné pro dospělé i děti, je například i tradiční vlastivědná vycházka s odborníkem na historii i současnost regionu Romanem Hartlem. Doslova hromadný zájem je ale o možnost startovat letos už v 18. ročníku závodu horských kol na 25 a 50 km. Jeho název se vžil jako Jesenický surovec. Za spoluorganizátora Festiválku konkretizoval Milan Sunkovský: „*Na dlouhou trať letos vyjelo 128 cyklistů, na krátkou 77. Závodilo 55 dětí.*“ Naštěstí se i letos tento drsný závod v těžkém terénu obešel bez vážných úrazů, které by si vyžádaly nemocniční ošetření.

Starty pochodů a závodů byly realizovány z jesenického autokempu. Právě tady jsme potkali rodinu Pelcových z Rakovníka: „*Přijeli jsme s tříletou dcerkou a se synem, kterému je šestnáct měsíců. On bude závodit na malé motorce a dcerka na odrážedle. Oba sportování baví, tak je v tom s manželem podporujeme,*“ řekla usměvavá maminka pro Rakovnický deník.

Celý program Festiválku si prý každý rok užijí Luděk a Jakub Hlaváčkovi. Otec Luděk a osmiletý syn Jakub jsou místní, tedy z Jesenice, a všechny aktivity, které festival nabízí, považují za velice zdařilé. „*Dnes určitě půjdeme také na přednáškový maraton o cestování a pohybu ve volné přírodě, který je v kulturním centru, a v neděli se zúčastníme závodů v terénním běhu,*“ popsal táta Luděk.

Miroslav Pavel přijel za jedinečnou přírodou na Jesenicko z Litvínova: „*Jsem tu podruhé. Loni se mi tu líbilo, a protože se jedná o poslední závod v sezóně, tak jsem tu letos znovu.*“ A pak přidal zajímavost: „*Víte, ten loňský závod tady v Jesenici byl vlastně mým úplně prvním závodem v životě. Tedy na kole.*“

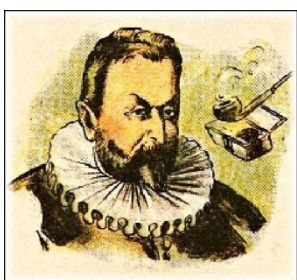
Nováčkem mezi cyklisty je desetiletý Václav Boháč, pro něhož je letošní cyklistická sezóna premiérová. „*Jesenického surovce jsme si našli doma na internetu a zdálo se nám, že by to mohl být pěkný závod, tak jsme tady.*“

Mezi reprezentanty Rakovníka byl Kamil Němeček z Rakovníka: „*Letos jsem volil mezi zimním plaváním v Jičíně a Jesenickým surovcem, a vyhrál Surovec. Je na něj dobré počasí,*“ vysvětlil s tím, že nebojuje o přední pozice. Jen si chce zkrátka zajezdit v krásné přírodě.

A Milan Sunkovský v závěru hlavního závodu konstatoval: „*Vzhledem k počasí bych čekal méně lidí. Takže jsme jako organizátoři spokojeni. Závod dopadl dobře a nebyly ani žádné větší zmatky. Jen pár cyklistů přehlédlo značení na trati. Při vyhlášení to pak sami s humorem uznali.*“

Autor: Jana Elznicová

CO JSTE MOŽNÁ NEVĚDĚLI O ZNÁMÝCH OSOBNOSTECH (2)

Jean Nicot de Villemain (1530–1600)

Nicotiana – tak se jmenovala rostlina, kterou přivezl do Francie Jean Nicot. Šlo o tabák, který jmenovaný diplomat poznal na portugalském dvoře. Alkaloid obsažený v tabáku byl pak pojmenován nikotinem. Královna Kateřina Medicejská si šňupavý tabák oblíbila natolik, že se tabáku začalo říkat „královnina rostlina“.

Henry Shrapnel (1761 – 1842)

Šrapnel, ničivá válečná zbraň, nese jméno svého vynálezce anglického důstojníka dělostřelectva Henryho Shrapnela. Zbraň byla mimo jiné použita v bitvě u Waterloo roku 1815, kde byla poražena francouzská armáda pod vedením Napoleona Bonaparta.

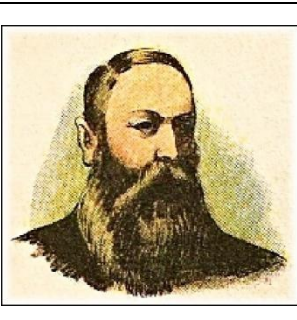
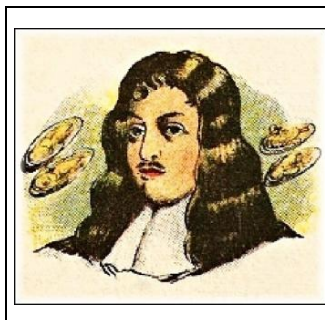

Joseph-Ignace Guillotin (1738 – 1814)

Pařížský lékař Joseph-Ignace Guillotin je spojen s názvem popravčího nástroje jen díky tendenčnímu vtipu, neboť skutečným návrhářem byl jiný lékař - Antoine Louis. Proto se gilotina zprvu nazývala „louison“ nebo „louisette“. Vtip však koloval mezi lidem a nesmazatelně překřtil padající sekyru na gilotinu.

John Montagu lord Sandwich (1718 – 1792)

Sendvič, obložený chlebiček, si vymyslel John Montagu lord Sandwich, náruživý karbaník. Aby nemusel hru přerušovat ani kvůli jídlu, dal si předkládat bílé chlebičky s kousky masa a vajec. Tato praxe se zalíbila i ostatním, a tak se z jejich ustálené objednávky „Stejně jako Sandwich!“ zrodil sendvič.

Charles Cunningham Boycott (1832 – 1897)

Bojkot vděčí za své jméno Charlesu Boycottovi, bezohlednému správci rozsáhlých statků v Irsku. Protože se k Irům choval velmi krutě, opláceli mu to veřejným nátlakem. Nakonec s ním přerušili veškerý styk, takže v roce 1880 musel Irsko opustit. Bojkotovali ho, jak bychom řekli dnes.

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 4/2016-2017:

1.- DOPLŇOVAČKA

A	O	P	É	K	Á	N	I
B	O	B	L	O	H	A	
C	O	P	I	Č	Á	C	I
D	O	T	A	K	A	R	
E	O	H	R	Y	Z	E	K
F	O	P	R	A	V	A	
G	O	K	U	P	A	C	E
H	O	C	Á	S	E	K	
I	O	B	T	I	S	K	Y

2) SLOUČENKY

a/ Hlas slepice s rybou spojíš a před českým městem stojíš.

b/ Více písmen, sličná dívka k tomu, roste na paloučku u našeho domu.

c/ Přidej k plazu jméno dívky známé, zamysli se poté, co ti hlavu láme.

3) ZÁMIĚNKY

a/ S „A“ na výlet po řece tě vábí, s „E“ v Pardubicích se vyrábí.

b/ Po dešti vždy hodně bývá s „B“, truhlář často potřebuje s „D“.

c/ S „H“ se z toho víno pije, s „Ž“ pak velký oheň sluje.

4) VSUVKY

a/ Do sladkosti číslo dáme, velkou šelmu hned tu máme.

b/ Do černého opeřence sudé číslo dáme, jiné slovo pro vesmír vzápětí tu máme.

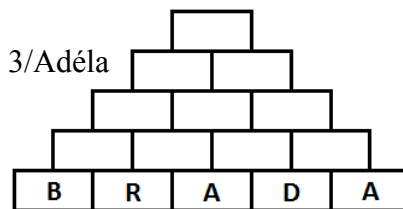
2.- PERNEROVA HÁDANKA

☺ ☺ ☺ Zloděj ukradl auto. Měl ale smůlu, protože si zfalšoval poznávací značku auta tak, že byla úplně stejná jako značka auta novomanželů. Proto jedině jim byla nápadná.

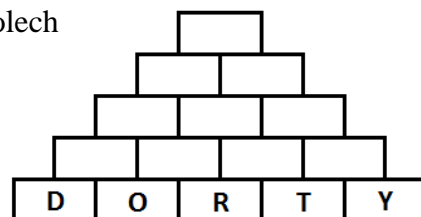
1) PYRAMIDY

V základně každé pyramidy je napsáno výchozí slovo. Doplně do vyšších stupňů pyramidy vždy takové slovo, které vznikne z předchozího vypuštěním jednoho písmene:

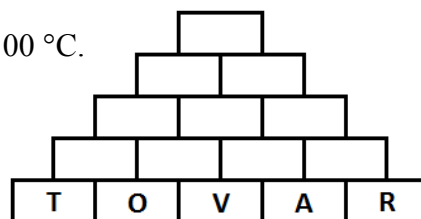
1/ **BRADA.** 2/Slovní pomoc. 3/Adéla (domácky). 4) Ruský souhlas. 5/Značka aru.

1/ **DORTY.** 2/Pracoviště v dolech (množné číslo). 3/Část úst. 4/UKazovací zájmeno. 5/Ypsilon.

1/ **TOVAR.** 2/Zabíjačková pochoutka. 3/Stav vody při 100 °C. 4/Jednotka obsahu (100 m²). 5/Značka poloměru.

5) RODOVKY

a/ On je tažné zvíře, lidem ku pomoci; ona, když je pevná, může mnoho zmocí.

b/ S ním měj v básni shodu zvuků; s ní zásobu kapesníků.

c/ On je obyvatel, Oslo městem hlavním; ona je obydlím živočichům plachým.

6) PŘÍPONKY

a/ Za šicí potřebu písmeno dáme, špičaté těleso ze školy známe.

b/ K výnosu loupeže přidáme „a“ psací, rázem tady máme sklíčko zvětšovací.

SOUTĚŽNÍ KUPON JESENÍČKU

JMÉNO

TŘÍDA